

ПЪРВИТЕ МАГИСТРИ ПО ОПАКОВАНЕ У НАС

В края на месец юни 2011 година в катедра „Машини и апарати за хранителновкусовата промишленост“ на Университета по хранителни технологии в Пловдив защитиха пред Държавната изпитна комисия своите дипломни работи **първите в страната ни магистри по опаковане**. Това важно не само за катедрата и Университета, но и за страната ни събитие, е крачка към осъществяването на идеята за обезпечаването на нашата хранителна индустрия с инженери, решаващи на съвременно и високо технологично ниво проблемите, свързани с опаковането и осигуряването на крайните потребители на качествени и безопасни храни и напитки.

Новите випускници на катедра «Машини и апарати за хранителновкусовата промишленост»

Анализът на ситуацията в света днес в областта на опаковането показва съвсем ясно необходимостта от специалисти с добра инженерна подготовка, които да решават постоянно възникващите проблеми с опаковането на храни и напитки.

Щастливите магистри по опаковане инж. техн. Станислава Христова и инж. Васил Жулев

Република България, като член на Европейския съюз от януари 2007 година, е изправена пред предизвикателствата на един силно конкурентен пазар на хранителни продукти и напитки. За да се преодолеят трудностите в реализирането на продукти в Европейския съюз и извън него е необходимо да се отговори на изискванията на потребителите, които са с изградена култура при избора им на конкретна стока. У нас все повече се налага разбирането, че без съвременни технологии на опаковане на произведената продукция е немислимо налагането и на пазара. Вече съществуват фирми, производители на храни и напитки, които правилно се ориентират в обстановката и изискват от доставчиците си качествени опаковъчни материали и опаковки и надеждно оборудване за опаковане. Само за последните 10-15 години у нас се появили фирми, които успяха да обособят едно ново направление в националната ни индустрия-опаковането. Това са фирми, производители на суровини и опаковъчни материали, опаковки и опаковъчно оборудване. Тяхната поява е резултат преди всичко от търсенията на пазара, което се оказва доста голямо и доведе до бързото израстване на фирмите от опаковъчната индустрия. Като резултат от това е все по-малкият дял на внасяните у нас от чужбина опаковъчни материали, опаковки и опаковъчно оборудване.

Образователните цели на специалност **“Опаковане и опаковъчна техника в хранителната, вкусовата и биотехнологичната промишленост”** са насочени към подготовка на висококвалифицирани специалисти – **инженер-магистри**, способни да решават проблемите на опаковането на храни, напитки, парфюмерийно-козметични, вкусови и биотехнологични продукти в условията на все по-задълбочаващата се глобализация и засилена конкуренция на световния пазар.

За Република България изискването за експортна ориентация на земледелието и повишаване на конкурентноспособността на преработващата хранителна промишленост е свързано с използване на съвременни опаковъчни технологии, отговарящи на изискванията на ЕС и търсенията на световния пазар. Проблемите на опаковането у нас са свързани с нерационално използване на материални ресурси и енергия, използване на стари и неефективни опаковъчни технологии, замърсяване на околната среда. Всичко това води до ниска конкурентноспособност на българските продукти.

Чрез обучението на магистър инженери по опаковане катедра „Машини и апарати за хранителновкусовата промишленост“ на Университета по хранителни технологии в Пловдив цели създаването на специалисти, имащи възможност да проведат (направят) вследствие на знанията и уменията си избор на подходящия материал за определени агро-хранителни продукти, опаковъчна машина, конструкция и дизайн на опаковка, реализиране на съвременна технология на опаковане, гарантиране на необходимия срок на годност на опакования продукт – това са много и различни по характер знания и умения на високо теоретично и практично ниво, които се изискват от специалиста по опаковане.

Учебният план за **“магистър-инженер”** по специалност **“Опаковане и опаковъчна техника в хранителната, вкусовата и биотехнологичната промишленост”** включва знания по технологии на производството, контрол и рециклиране на опаковките, взаимодействие на опаковъчните материали с храни и химически продукти, моделиране и симулиране в опаковането, микробиологични и химически промени в хранителните продукти при съхраняване, опаковъчни машини и роботи, опаковъчни технологии за хранителни, вкусови и биотехнологични продукти, логистика, дизайн и реклама, мениджмънт и маркетинг, курсово и дипломно проектиране.

Машинните инженери, завършили образователно-квалификационната степен **“магистър”** по специалност **“Опаковане и опаковъчна техника в хранителната, вкусовата и биотехнологичната промишленост”** са подготвени основно да изпълняват научно-изследователска, развойна, производствено-технологична, организационно-управленческа и преподавателска дейност в областта на опаковането на хранителните, вкусовите и биотехнологичните продукти. Те притежават знания и умения необходими за работа в изпитвателни лаборатории на производствени предприятия и научно-изследователски институти, ВУЗ, основно към Министерство на земеделието, Министерство на промишлеността, Министерство на образованието, младежта и науката, Министерство на екологията, частни и общински фирми, в областта на проектирането и конструирането, производството, изпитването, изследването, обновяването и развитието на опаковъчни материали и опаковки, машините и роботи за опаковане на ХВ и БТ

продукти, на разработване на нови опаковъчни технологии с оглед на съвместимостта на опаковъчните материали с хранителните продукти и напитки и удължаване срока на тяхното съхранение, за създаване на системи за управление на отпадъци от опаковки и логистика и др.

През изминалите от основаването на специалността години, в които бяха обучавани студенти магистри в областта на опаковането, преподавателите от катедра МАХВП успяха да осъществят редица ползотворни контакти с водещи фирми в областта на опаковъчната индустрия. Това доведе до популяризиране на специалността. На срещите, организирани в катедрата и университета, известни наши фирми заявиха готовността си да съдействат за развитието на специалността не само на магистърско, но в бъдеще при разкриване на специалност и на бакалавърско ниво. Липсата на специалисти, добре подготвени да се справят с проблемите на опаковането на храни и напитки особено остро се чувства в настоящия момент, когато цялото ни законодателство в областта на опаковането е хармонизирано с европейското. Изискванията към опаковката и всички дейности, свързани с нея - от производството на опаковъчния материал до оползотворяването и като отпадък, изискват научен и творчески подход, който може да се осигури само с висококачествено обучение на специалисти по опаковане, които да са запознати в дълбочина с хранителните технологии, опаковките и машините. Все повече фирми от хранителната индустрия разбират необходимостта от професионално решаване на проблемите с опаковането на произвежданите от тях храни и напитки. Вече шеста година е в сила стандартът ISO 22 000, който регламентира мястото и ролята на опаковането във веригата. Без осъзнато професионално отношение към проблема фирмите не биха се справили с предизвикателствата на големия европейски пазар, към който се стремят.

Днес катедра МАХВП има отлични контакти с известни у нас и в чужбина български фирми от опаковъчната индустрия. В много от тях по проблемите на опаковането работят специалисти, обучавани в катедра МАХВП. Благодарение на знанията и уменията натрупани по време на обучението си и амбициите, които имат някои успяха да развият и свой частен бизнес в областта на опаковъчната индустрия.

Учебният план, по който в момента се обучават магистър-инженери по опаковане е разработен съгласно изискванията на фирмите, за които са предназначени кадрите, препоръките, дадени от Акредитационната комисия при първоначалната акредитация на специалността, и със съдействието на чуждестранни ВУЗ, обучаващи специалисти в областта на опаковането - Университет „Шампан-Арден” - Реймс, Висше училище за техника, икономика и култура – Лайпциг и др. Програмата на Университет „Шампан-Арден” - Реймс (ESIЕC) за образователно квалификационната степен „магистър” е използвана за основа при разработването на учебната документация.

Обучението на специалисти в областта на опаковането с образователно квалификационна степен „магистър” в УХТ се извършва по три различни учебни плана. Те са с различна продължителност и съдържание в зависимост от предварителната подготовка на обучаваните студенти.

Станислава Христова е завършила специалност «Технология на месото и млякото» в Университета по хранителни технологии в Пловдив през 2000 г. Работи като инженер технолог в областта на месопереработването. За нея това е втора магистратура. Убедеността и, че знанията в областта на опаковането на хранителните продукти ще и даде нови възможности за реализация в областта на хранителната индустрия я подтиква към решението да учи още две години. Опаковането на хранителни продукти в модифицирана атмосфера е една от областите, в които тя активно работи през последните години. За времето на обучението си в университета е участвала в научни разработки и е представила в колектив с преподаватели, аспиранти и служители от университета няколко материала на наши и чужди научни конференции. Като завършек на своето обучение пред Държавната изпитна комисия тя представи дипломна работа на тема «Изследване на процеса опаковане и съхранение на свежи плодове в модифицирана атмосфера».

За инж. Васил Жулев това е първата магистърска степен. Завършил е катедра «МАХВП» на УХТ. Работи като конструктор в една от водещите в страната и чужбина фирми за производство на хладилна техника. Неговите интереси са в областта на термоформоването на пластмасови изделия, в това число и на опаковки-един съвременен и високоефективен метод за производството на различни опаковки.

Знанията, демонстрирани по време на представянето на дипломните работи бяха високо оценени от членовете на Държавната изпитна комисия в катедра «Машини и апарати за хранителновкусовата промишленост». И двамата бъдещи инженер-магистри по опаковане получиха най-високите оценки за изработване и защита на дипломните си работи. Това е официално признание за приложения от тях труд в годините на обучението и резултатите от него.

На добър час и успех!